

Universitätsbibliothek Paderborn

Conferentiæ Theologico Morales

Compendiosè propositæ ac breviter resolutæ Ad Usum Directorum
Conferentiarum Hebdomadalium ... DD. Parochorum, Curatorum,
Confessariorūmque omnium

Ex Materia De Actibus Humanis Excerptarum

Sargar, Elisaeus

Augustæ Vindelicorum, 1720

Conferentia XCIV. An & quomodo peccata venialia multiplicata constituant
peccatum mortale ?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41214

Licet enim non sit periculum in illo casu, ad eum tamen periculum generaliter.

CONFERENTIA XCIV.

An & quomodo peccata venialia multiplicata constituant peccatum mortale?

179. RESOLUTIO I. Peccata venialia multiplicata, tandem disponunt ad mortale. Ita fatentur omnes cum S. Thoma 1. 2. q. 88. a. 3.

Ratio ex dictis patet: quia peccatum veniale est veluti spiritualis languor & infirmitas animæ, quoniam irum fervor charitatis, & gratiæ, quæ est spiritualis animæ vita, languescit & debilitatur: ergo quo magis multiplicantur, eo magis disponunt ad mortem spiritualem animæ per peccatum mortale facile incurrerat, juxta illud Eccl. 19. qui *perit modica, paulatim decidet.* Confr. ab experientia, quæ notum est, eum, qui facilis est in multiplicatis venialibus, paulatim declinare ad mortalia: sic enim assuetus furtis venialibus, tandem audet maja: incautus in aspectu, lectione, locutione, tactu turpi, sensim declinat in deteriora. Item assuetus multiplicare mendacia, declinat in perjuria: deditus potui vel lusui, devenit ad flagitia.

180. RESOLUTIO II. Peccata venialia, quæ non habent moralem aliquam connexionem in materia, vel effectu, quantumlibet multiplicata in infinitum, non possunt fieri peccatum mortale. D. Thom. cit. a. 4. & Scot. in 3. d. 38. q. 1.

Ratio est, quia sola multiplicatio non variat propriam rationem peccati in aliam rationem: sed ratio

ratio peccati mortalis omnino diversa est à ratione
peccati venialis: Nam peccatum mortale, ex eo,
quod sit offensa Dei, & aversio à Deo summo bo-
no est simpliciter quodammodo malitiæ infinitæ,
ideoque meretur poenam æternam: peccatum ve-
niabile, cum non aversio à Deo simpliciter, si-
cita solum, & levis est malitiæ, poenamque
temporalem ac finibilem meretur; at finitum
quantumlibet multiplicatum nunquam adæ-
quat infinitum; quia finiti ad infinitum nulla
proportio; ergo peccata venialia quantumlibet
multiplicata etiam in infinitum, ratione scilicet
multiplicationis nunquam sicut peccatum mor-
tale; nunquam adæquabunt unum peccatum mor-
tale in ratione offensæ Dei; quia nec omnia simul
avertunt à Deo ultimo fine, sicut unum tantum
peccatum mortale. Itaque verba otiosa, inenda-
cia jocosa & similia venalia quotidie millies repe-
rita, nunquam per totum annum, nunquam per
100. annos efficient peccatum mortale; quia illa
venialia omnino disparata sunt, absque omni mo-
tali connexione in materia vel effectu aliquo: hinc

181. Sequitur I. Clericum, ex negligentia vel
incuria quotidie omissentem aliquot versus, aut
unum vel alterum Psalmum in officio divino:
Opificem omnibus diebus dominicis & festis per
horam circiter serviliter laborantem: jejunantem
per totam quadragesimam quotidie modicum ex-
tra refectionis tempus sumentem &c. quantum-
vis per totum annum, vel quadragesimam notabi-
lis quantitas omissorum Psalmorum: laborum
servilium: ciborum extra mensam sumptorum,

concrescat & coacervetur, semper tamen toto anno solum peccare venialiter, & nunquam mortaliter. Intellige *per se*: secluso scilicet scando, contemptu, periculo, aliave malitia. Sic Suarez, Vasq. aliquique cum Sanch. l. 1. moral. 5.4. Laym. l. 1. tr. 3. c. 7. n. 4. Quia nimurum tales actus non habent ullam mortalem connexionem per distinctionem, cum eorum obligatio cum quilibet die extinguitur.

182. Sequitur II. Qui vovit toto anno, singularis aut certis diebus (puta, dominicis, veneris aut Sabbathi) dicere tria Pater, & Ave: dare modicam eleemosynam, vel simile opus bonum de se exiguum præstare, idque determinatim, ita ut quilibet oratio, vel eleemosyna, vel simile opus bonum cuiuslibet diei onus sit (exclusa intentione omissum uno die, supplendi altero) et si toto anno omittat orationem illam, vel eleemosynam, semper peccat venialiter tantum. Ita DD. cit. & ratio iterum est: quia materia ejusmodi voti exse levis est & insufficiens ad peccatum mortale: neque per plures dies omissa ullam moralem connexionem vel continuationem sortitur, cum sit determinata ad singulos dies: ergo neque per plura dies, neque per totum annum omissa unquam peccatum mortale constituet.

183. Porro aliud dicendum esset, si quis talia vovisset cum expressa intentione supplendi alio die, quod priori omissum est, aut si quis una principali intentione vovisset orare 300. Pater & Ave dare pauperibus 300. denarios &c. postea ver modificando actualem executionem, vel distribu-

tionem, decrevisset distinctis diebus per annum dare singulos denarios, vel orare singula Pater & Ave &c. talis enim totum, vel longo tempore omitiens, sine dubio peccaret mortaliter: quia materia voti principalis gravis est, & sufficiens ad peccatum mortale: distributio verò per tot dies non est votum, sed modificatio voti quoad executionem: eo ipso autem, quo principaliter vovit orare 300. Pater & Ave, aut dare 300. denarios, et si postea modificeret per 300. dies, tamen intendisse censemur, quod si uno die omitteret, altero compensaret: & deo vi intentionis principalis omissione unius diei continuatur moraliter cum omissione alterius diei & sic tandem evadit quantitas notabilis mortaliter. Dixi in Resolut. 2. *venialia, quae non habent moralem aliquam connexionem &c.* quia licet sola multiplicatio venialium per se non possit variare rationem peccati venialis, tamen per accidens ex circumstantia specialis connexionis moralis in materia vel effectu causato, peccatum, quod alias ex genere suo foret veniale, hic & nunc in individuo fit mortale e.g. quando venialia fiunt cum intentione congregandi notabilem quantitatem sufficientem ad mortale: aut causandi effectum moraliter malum. Sic enim, qui furtis repetitis semper furatur quid modicum, ne forte notetur, sed cum intentione colligendi magnam quantitatem; is certè in primo, & singulis furtulis peccat mortaliter: ut docent Less. 2. c. 12. dub. 7. Sanch. l. 7. moral. c. 21. Layman. Iugo &c. Eadem est ratio quoad effectus malos causatos: ut si quis intentione principali proponeret violare jejunium, vel festum, ne tamen adver-

tatur, repetitis vicibus semper aliquid modicum edit vel laborat. Ratio est, quia, qui habet propositum proximo nocendi in re gravi, peccat mortaliter; & media semper participant malitiam finis intenti: sed talis habet ac retinet semper propositum nocendi proximo in re gravi: & singula furtata minuta procedunt ex illo proposito tanquam ejus continua executio, & singula tanquam media ordinantur ad aquirendam rem alienam nobilem, ut finem moraliter malum: ergo talis singularis furtis minutis peccat mortaliter; non tamen committit tot distincta furtata mortalia, sed unum tantum; quia omnia furtata minuta simul sub una intentione principali uniuntur, tanquam continua una executio illius intentionis lethalis.

184. Unde judica peccasse eum mortaliter, qui mensuras & pondera modice falsificando, vino aquam, aliisque mercibus deteriorem materiam miscendo, notabile lucrum collegit: item qui alias vineas circumcursando uarum multiplicavit pluralitatem. Quia in his casibus unum est lignum propositum circa objectum grave & mortale. Verum non tam facile judicabis mortaliter peccasse alium, qui hodie ab uno non adeo divitiis duos Bazios furatus est, absumsique ac deinceps abstinere proposuit: nihilominus post aliquot dies iterum nactus occasionem alios duos Bazios eidem vel alteri abstulit: & eodem modo saepius post propositum abstinendi ad summam unius horum pervenit, quia talis non unum propositum retinet: unde nec unum peccatum committit, sed pluralia; nisi demum perveniat ad quantitatem valde nota-

notabilem duorum vel trium florenorum : tunc enim peccatum mortale non effugiet, si non ratione ablationis (quia forte non advertit) saltem ratione injustæ detentionis sive non restitutionis.

Similiter qui saepius iterat mendacia jocosa, leves detractiones, levia convitia, vexatiunculas &c. advertens tandem alium, vel alios excitari ad gravem iracundiam, jurgia, lites, scandala &c. peccabit mortaliter ratione mali effectus causati, licet per mera peccata venialia.

185. DICES I. Juxta primam resolutionem multiplicata venialia nunquam faciunt mortale.

R. distinguendo. Si sint absque omni connexione ad invicem in materia, vel effectu causato, concedo : si autem sint ita connexa, ut in exemplis allatis, nego. Neque enim tunc venialia propriè fiunt unum mortale, sed ultimum tantum, quod secundum se esset veniale, hic & nunc connexum cum precedentibus sit mortale.

DICES II. Ultimus actus furti v.g. est ejusdem rationis cum precedentibus : ergo erit etiam venialis sicut precedentes : R. distinguendo antecedens : est ejusdem rationis ex objecto & per se, concedo : ex circumstantia & per accidens, nego. Ratione enim connexionis cum precedentibus actibus habet ultimus actus aliquam circumstantiam comprehendentem materiam, & damnum notabile, quam non habent actus priores.

DICES III. Ultimum furtum non plus nocet, quam precedentia : ergo omnia sunt tantum venialia. Dist. iterum antecedens. Non plus nocet secundum se sumptum, concedo, ut est conjun-

Etum cum præcedentibus: nego. Nam ultimo furto minuto auferunt integer talerus, vel ducatus, qui nondum erat ablatus furtis præcedentibus.

DICES IV. Quomodo ergo salvabuntur fulmi magnatum continuo auferentes, male imponentes vel consumentes aliqua modica, & non quam restituentes? &c. Illos excusari à mortali & onere restitutionis, partim per inadvertentiam; partim quia Domini Magnates in his non censentur valde inviti.

CONFERENTIA XCV.

Utrum furtar venialia multiplicata facta ab eodem diversis fiant peccatum mortale?

I86. Extra controversiam est, cum quis ex directa & formalis intentione notabilem sumam congregandi, furatur a diversis modica, peccare mortaliter, & obligari ad restitutionem: quia talis intentio est indubie peccatum mortale, ex qua singula sequentia furtar minuta, tanquam continua illius executio, eandem malitiam moralem participant: & nunc domini quam maximè censentur inviti. An autem etiam peccet mortaliter, qui absque ejusmodi intentione principali magnam quantitatem congregandi, a diversis furatur modica, usque ad notabilem sumam scienter concorrentem sunt pro parte negativa N. Medina, Angelus, Navarr. Tolet. & alii apud Patrit. hic n. 48.

I87. RESOLUTIO sit affirmativa: longe verius est, talem tandem peccare mortaliter. Ita Patrit. cit. referens Less. l. 2. de just. c. 12, dub. 7. Molin. Sanch. Laym. Lug. & alii.

Ratio